

046-CAL- AWACS-2023

COMMISSIE AWACS LIMBURG

Secretariaat: Postbus 5700-6202 MA Maastricht

OVERZICHT KLACHTEN 3^e kwartaal 2023

Oktober 2023

Uitgegeven door het Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer/ Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg onder verantwoordelijkheid van de Commissie AWACS Limburg.

Managementsamenvatting

In Duitsland, net over de grens, ligt de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen. Vliegbewegingen van en naar de basis vinden plaats over Nederlands grondgebied en veroorzaken overlast in de regio. De Commissie AWACS Limburg heeft het KICL verzocht de overlast middels een rapportage in beeld te brengen. Daartoe registreert, behandelt, analyseert het KICL de klachten over vliegverkeer van en naar de NAVO-vliegbasis. Ook is door het KICL onderzoek gedaan naar de vliegbewegingen boven Nederland, daarbij is gekeken naar het aantal bewegingen en de soort beweging (vertrek/ aankomst/ doorstart), het tijdstip (dagperiode, nacht-/ weekendperiode) en de frequentie. Alle onderstaande klachten konden door het KICL worden gekoppeld aan vliegverkeer van of naar de NAVO-vliegbasis.

Analyse van de klachten en vliegbewegingen leiden tot de volgende constatering.

- In het 3^e kwartaal van 2023 hebben 200 bewegingen boven Nederlands grondgebied plaatsgevonden, waarvan 104 trainingsbewegingen (T&G's). In het 3^e kwartaal 2022 waren dat 448 bewegingen waarvan 254 T&G's. Van 21 augustus tot 3 oktober is er onderhoud aan de start- en landingsbaan op de NAVO-basis Geilenkirchen uitgevoerd. Gedurende het onderhoud was de baan gesloten voor opstijgend en landend verkeer. De basis meldt dat de NAVO AWACS-operaties zijn voortgezet vanaf vooruitgeschoven bases en locaties en andere bondgenootschappelijke vliegbases. Een en ander heeft geleid tot minder bewegingen in het 3^e kwartaal 2023.
- In het 3^e kwartaal 2023 hebben 98 melders (meldadressen) overlast over vliegverkeer van of naar de NAVO-basis gemeld, 44% minder dan in het jaar daarvoor (176 melders). Door 98 melders zijn 1313 klachten ingediend, 61% minder dan in het jaar daarvoor (3365 klachten). 18 melders uit de gemeente Brunssum hebben 544 klachten ingediend, 38 melders uit de gemeente Beekdaelen 601 klachten. Door inwoners uit de kernen Bingelrade, Jabeek, Merkelbeek en Schinveld zijn respectievelijk 20, 219, 4 en 93 klachten ingediend.
- In het 3^e kwartaal 2023 hebben buiten de openstellingsuren van maandag tot vrijdag van 08:00-22:00 uur 8 bewegingen plaatsgevonden. Over deze 8 bewegingen zijn door 57 melders 105 klachten ingediend. Over de nachtbewegingen zijn door de NAVO-basis de volgende toelichtingen gegeven:
 - "Van 10 juli tot en met 13 juli heeft de NATO Vliegbasis Geilenkirchen verlengde openingstijden omdat de NATO AWACS het luchtruim boven de NATO-top Vilnius, Litouwen bewaakt. Vanwege deze missie zullen NAVO-vliegtuigen opstijgen en landen buiten de gebruikelijke uren, daarom zal het NAVO-vliegveld continu openblijven van maandag 05:00 uur tot donderdag 22:00 uur."
 - "Op 31 juli, 1 en 4 augustus is de NAVO Vliegbasis 30 minuten eerder open vanwege trainingen in het Verenigd Koninkrijk. Om de trainingsmomenten met Britse gevechtsvliegtuigen boven de Noordzee te halen moet er eerder worden vertrokken vanaf NAVO Vliegbasis Geilenkirchen. Tijdens de training stuurt de E-3A AWACS-crew gevechtsvliegtuigen aan bij het uitvoeren van luchtoperaties. Het is van belang om onze operationele inzetbaarheid te kunnen garanderen en onze getraindheid op het hoogste niveau te houden, nu meer dan ooit."
- De volgende oorzaken van overlast worden door de klager het vaakst op het digitale klachtformulier aangevinkt: geluidhinder, laagvliegen, afwijkende route en uitstoot. Daarnaast is ook gelegenheid tot het maken van opmerkingen, in dit kwartaal gaan de opmerkingen over de afwijkende tijdstippen waarop de basis open is. De verlengde openingstijden van 10 juli tot en met 13 juli vanwege de inzet van NATO-AWACS om het luchtruim boven de NATO-top Vilnius in Litouwen te bewaken had als gevolg dat veel hindermeldingen binnenkwamen over late bewegingen (10 juli om 22:50 en 13 juli

om 00:08 uur) uit Brunssum, Schinveld, Oirsbeek, Doenrade, Wijnandsrade, Voerendaal, Klimmen, Nuth, Jabeek, Sittard en Posterholt. Ook de vroege vlucht op 12 juli om 06:00 uur zorgde voor hinder in de regio. Tevens zijn veel meldingen over de geluidhinder als gevolg van oefenvluchten met straaljagers ingediend.

Naast bovengenoemde overlast zijn in het 3^e kwartaal 2023 door 7 melders nog 99 klachten over vliegbewegingen met PC12 toestellen (eenmotorige turbopropeller met een gewicht beneden de 6 ton) ingediend. De melders zijn woonachtig in Brunssum, Jabeek en Doenrade. Het KICL constateert dat vliegbewegingen met deze toestellen vanaf 23 januari plaatsvinden, dat deze overlast hebben veroorzaakt en tevens tot vragen hebben geleid. Door de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen is de volgende verklaring gegeven: “De luchtverkeersleiders op Geilenkirchen dienen om de currency (geldigheid) te behouden hun wettelijke opgedragen “live” vliegbewegingen te halen. Vanwege verminderde AWACS- en ondersteunende vliegbewegingen kunnen de luchtverkeersleiders dit niet halen. Om dit te ondervangen worden kleinmotorige vliegtuigen gebruikt.” Het KICL zal deze bewegingen blijven monitoren en de overlast als gevolg hiervan (indien van toepassing) in dit rapport melden.

Conclusie: Baanrenovatie en daarmee baansluiting voor startend en landend vliegverkeer in de periode 21 augustus tot 3 oktober met als gevolg minder vliegbewegingen in het 3^e kwartaal heeft geleid tot minder hindermeldingen. De bewegingen buiten openstellingsuren waren echter aanleiding voor veel meldingen uit de regio.

BEGRIPPENLIJST

S.K.L.Z.L / K.I.C.L.	<p>Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid – Limburg/ Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer (KICL).</p> <p>Een onafhankelijke stichting, die ten behoeve van de Commissie Regionaal.Overleg Luchthaven Maastricht en de Commissie AWACS Limburg zorgdraagt voor registratie, analyse en behandeling van klachten over vliegverkeer in de regio, tevens voor het beantwoorden van vragen en het verstrekken van informatie. De KICL is te allen tijde te bereiken op telefoonnummer: 043-365 20 20.</p> <p>De medewerkers zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 09:00 tot 14:00 uur, buiten deze uren kunt u uw klacht(en) inspreken op het antwoordapparaat. Op verzoek van de melder wordt deze teruggebeld. Klachten kunnen ook digitaal worden ingediend via www.kicl.nl.</p> <p>De ingesproken en digitale klachten worden op de gebruikelijke wijze geregistreerd en gerapporteerd aan de Commissie AWACS Limburg.</p>
Klacht:	een door een melder bij het klachtenbureau gemelde ervaring van hinder of overlast door vliegverkeer.
Melder: (meldadres)	een adres van waaruit minstens een klacht is geuit, met de restrictie dat meerdere klachten van verschillende personen op een huisadres tot één en dezelfde melder (meldadres) worden gerekend.
Dagperiode:	is de periode van maandag tot en met vrijdag van 08:00 tot 22:00 uur.
Nacht-/weekend-: periode	is de periode van maandag tot en met vrijdag van 22:00 tot 08:00 uur en in het weekend van 00:00 tot 24:00 uur.
Vliegbeweging:	een door de A.T.C. Geilenkirchen geregistreerde vliegbeweging boven Nederland van of naar de AWACS-basis Geilenkirchen.
A.T.C.:	Air Traffic Control (Luchtverkeersbeveiliging).
M.T.O.W.:	Maximum Take Off Weight.
T&G:	Een Touch and Go (T&G) is een veel voorkomende oefenmanoeuvre bij de pilotentraining. Het omvat het landen en opstijgen op een startbaan, zonder dat het toestel tot stilstand komt.

INHOUDSOPGAVE

1.	Introductie	blz. 6
2.	Algemeen	blz. 7
3.	Klachten	blz. 14
	2.1 Dagperiode	blz. 14
	2.2 Nacht-/weekendperiode	blz. 17
4.	Vliegbewegingen	blz. 19

INTRODUCTIE

In Duitsland, net over de grens, ligt de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen. Vliegbewegingen van en naar de basis vinden plaats over Nederlands grondgebied en veroorzaken overlast in de regio. De Commissie AWACS Limburg heeft de Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg/ het Klachten Informatie Centrum (SKLZL/KICL) verzocht de overlast in beeld te brengen.

Deze rapportage is opgesteld om de Commissie AWACS Limburg te informeren over telefonische en e-mailklachten met betrekking tot vliegverkeer van of naar de AWACS-basis te Geilenkirchen die in het 3^e kwartaal 2023 bij de SKLZL/ het KICL zijn ingediend.

De rapportage is onderverdeeld in de volgende delen:

1. **Algemeen**: Een kwantitatieve beschrijving en vergelijking/ analyse van het aantal bewegingen, klachten en melders van het huidige kwartaal en van dezelfde periode van het voorgaande jaar in zowel tabelvorm als tekstueel. **Spreiding van melders en klachten over de verschillende gemeenten in de regio in tabelvorm.** De trend van bewegingen, trainingsbewegingen, melders en klachten over de periode 2012-2022 zowel in tekst als in grafiekvorm. De oorzaak van de klachten tekstueel en in tabelvorm.
2. **Klachten**: Onderscheid tussen klachten als gevolg van vliegbewegingen in de dagperiode, de periode van maandag tot en met vrijdag van 08:00-22:00 uur en vliegbewegingen in de nachtperiode, de periode van 22:00-08:00 uur en het weekend.
Paragraaf dagperiode met daarin aantal bewegingen, doorstarts en melders en klachten per maand en kwartaal. Vergelijking van de gegevens met het voorgaande jaar tekstueel en in tabel- en grafiekvorm. Onderzoek naar piekdagen.
Paragraaf nacht-/weekendperiode met aantal bewegingen melders en klachten tekstueel en in grafiekvorm.
- 3 **Vliegbewegingen**: Weergegeven in tabellen het aantal vliegbewegingen per dag, onderverdeeld in bewegingen in de dagperiode en nacht-/weekendperiode. Tevens per dag het aantal klachten als gevolg van deze bewegingen, dit voor iedere maand van het kwartaal.

1. ALGEMEEN

Tabel 1.1. **Aantal klachten en melders in het 3^e kwartaal**

	Aantal bewegingen		Aantal klachten		Aantal melders	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Juli	140	119	1225	822	106	85
Augustus	166	81	1247	491	115	46
September	142	0	893	0	72	0
Totaal 3^e kwartaal	448	200	3365	1313	176	98

In deze tabel is de relatie weergegeven van het totale aantal vliegbewegingen boven Nederland van of op weg naar de AWACS-basis te Geilenkirchen en het totale aantal klachten over deze bewegingen. In de laatste kolom is het totale aantal melders in het 3^e kwartaal weergegeven. Hierbij dient vermeld te worden dat iedere melder voor zowel de maand als het kwartaal 1 x als zodanig geteld wordt. Het is daarom niet mogelijk de melders voor het totaalcijfer bij elkaar op te tellen. Zou men dit doen dan kan het voorkomen dat een melder die in zowel juli, augustus en/of september heeft geklaagd, voor het totaalcijfer 3x wordt meegerekend.

In de periode van 21 augustus tot 3 oktober is onderhoud aan de start- en landingsbaan op NAVO Vliegbasis Geilenkirchen uitgevoerd. Gedurende het onderhoud was de baan gesloten voor stijgen en landen. In het 3^e kwartaal 2023 vinden 200 vliegbewegingen plaats, 55% minder dan in het 3^e kwartaal 2022. Het aantal klachten bedraagt 1313, 61% minder, het aantal melders 98, 44% minder dan in 3^e kwartaal 2022. De klachten gaan vooral over geluidhinder, laagvliegen, gevlogen route en uitstoot. Uit berekening blijkt dat de mediaan* in 2023 ligt bij 2 klachten per melder per kwartaal. Dat betekent dat de helft van de melders in het 3^e kwartaal 2023 niet meer dan 2 klachten heeft ingediend. In het 3^e kwartaal 2022 was dat eveneens 2 klachten.

Kijken we naar de afzonderlijke maanden in het 3^e kwartaal 2023 en vergelijken we die met het 3^e kwartaal 2022 dan zien we:

- in juli 119 bewegingen, 15% minder dan in juli '22. Het aantal klachten bedraagt 822, 33% minder, het aantal melders 85, 20% minder dan in juli '22.
- in augustus 81 bewegingen, 51% minder dan in augustus '22. Het aantal klachten bedraagt 491, 61% minder en het aantal melders 46, 60% minder dan in augustus '22.
- in september zijn geen bewegingen in verband met de baanrenovatie. In september 2022 vonden 142 bewegingen plaats, het aantal klachten bedroeg 893, het aantal melders 72.

*) Omdat hier sprake is van een asymmetrische verdeling van het aantal klachten per klagers (d.w.z. dat de meeste klagers weinig klachten hebben ingediend en een enkeling veel), is het bepalen van gemiddelde waarde niet representatief voor deze groep klagers; beter is het om hier de mediaan te bepalen, omdat deze minder beïnvloed wordt door extreme waarden. De mediaan wordt bepaald door een lijst van de klagers te maken met het door hen ingediende aantal klachten in oplopende volgorde (d.w.z. te beginnen met alle klagers met 1 klacht, vervolgens die met 2 klachten etc.) De mediaan is dan de middelste waarde (is aantal klachten) in de rij klagers. Bij 98 klagers wordt de mediaan bepaald door de waarde van de 49^e en 50ste klager gedeeld door 2.

Spreiding melders en klachten

Tabel 1.2. Aantal melders en klachten per gemeente in het 3^e kwartaal.

Gemeente	Melders		Klachten	
	2022	2023	2022	2023
Beek	7	5	78	32
Beekdaelen	66	38	1395	601
Brunssum	23	18	1526	544
Echt-Susteren	0	1	0	1
Eijsden-Margraten	1	0	3	0
Gulpen-Wittem	7	2	31	2
Heerlen	14	4	86	68
Kerkrade	4	2	19	9
Landgraaf	4	1	11	4
Maastricht	9	0	13	0
Meerssen	13	7	52	11
Roerdalen	0	1	0	1
Simpelveld	1	0	5	0
Sittard-Geleen	10	13	55	27
Stein	2	0	2	0
Valkenburg a/d Geul	12	2	47	3
Voerendaal	3	4	42	10
Totaal	176	98	3365	1313

In deze tabel is de spreiding weergegeven van het aantal melders en klachten over de verschillende gemeenten in de regio in het 3^e kwartaal 2023 en dezelfde periode in 2022. In alle gemeenten (uitgezonderd Echt-Susteren en Roerdalen) zijn minders melders en klachten te constateren. Als gevolg van de baansluiting van 21 augustus tot 3 oktober zijn er minder vliegbewegingen geweest in augustus en geen in september.

Op verzoek van de vertegenwoordigers van de gemeente Beekdaelen in de CAL is de volgende tabel in dit rapport opgenomen.

Tabel 1.3. Melders en klachten in enkele kernen van de gemeente Beekdaelen in het 3^e kwartaal.

Enkele kernen gemeente	Melders		Klachten	
	2022	2023	2022	2023
Beekdaelen				
Bingelrade	3	1	30	20
Jabeek	4	2	365	219
Merkelbeek	2	2	20	4
Schinveld	32	15	352	93

Trend:

Kijken we naar de bewegingen en de klachtenpatronen van de afgelopen 11 jaar dan zien we het volgende:

Vanaf 2012 tot en met 2016 is er, met uitzondering van 2014, sprake van een licht dalende trend van het totale aantal bewegingen. (In 2014 constateren we een sterke daling van de bewegingen als gevolg van een gedeeltelijke sluiting van de baan in het 2^e en 3^e kwartaal van 2014 in verband met een baanrenovatie.) Vanaf 2017 tot en met 2019 is sprake van een lichte stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Vanaf 2019 tot en met 2021 constateren we een afname van bewegingen. In 2022 bedraagt het aantal bewegingen 1554, 15% meer dan het aantal in 2021 1348. In het 1^e kwartaal 2023 bedraagt het aantal bewegingen 317, 81 bewegingen minder dan het 4^e kwartaal 2022 (398). In het 2^e kwartaal 2023 constateren we 57 bewegingen meer, d.i. 18%, ten opzichte van het voorgaande kwartaal. In het 3^e kwartaal hebben (tot de start van de baanrenovatie op 21 augustus) 200 bewegingen plaatsgevonden, dat is 47% minder dan in het kwartaal daarvoor.

De trainingsbewegingen, de zgn. T&G's, laten voor de periode 2012 tot en met 2016 een fluctuerend patroon zien met in 2014 een substantiële daling als gevolg van de baanrenovatie in dat jaar. In 2017 en 2018 stijgt het aantal trainingsbewegingen ten opzichte van de voorgaande jaren. Vanaf 2019 tot en met 2021 constateren we een afname. In 2022 bedraagt het aantal trainingsbewegingen 850, 11% meer dan het aantal in 2021 namelijk 769. In het 1^e kwartaal 2023 bedraagt het aantal trainingsbewegingen 194, 25 bewegingen minder dan in het 4^e kwartaal 2022 (219). In het 2^e kwartaal 2023 constateren we 23 trainingsbewegingen meer, d.i. 12%, ten opzichte van het voorgaande kwartaal. In het 3^e kwartaal hebben (tot de start van de baanrenovatie op 21 augustus) 104 trainingsbewegingen plaatsgevonden, dat is 52% minder dan in het kwartaal daarvoor.

De klachten laten vanaf 2012 tot 2015 een duidelijke dalende trend zien met in 2014 een substantiële daling van het totale aantal klachten, zie bovenstaande verklaring. Vanaf 2015 tot en met 2019 is sprake van een stijging van de klachten. Vanaf 2019 tot en met 2021 nemen de klachten weer af. In 2022 bedraagt het aantal klachten 10949, 8% minder dan het aantal in 2021 namelijk 11855. In het 1^e kwartaal 2023 bedraagt het aantal klachten 1659, 1017 minder dan in het 4^e kwartaal 2022. In het 2^e kwartaal 2023 constateren we 819 klachten meer, d.i. 49%, ten opzichte van het voorgaande kwartaal. In het 3^e kwartaal zijn (tot de start van de baanrenovatie op 21 augustus) 1313 klachten ingediend, dat is 47% minder dan in het voorgaand kwartaal.

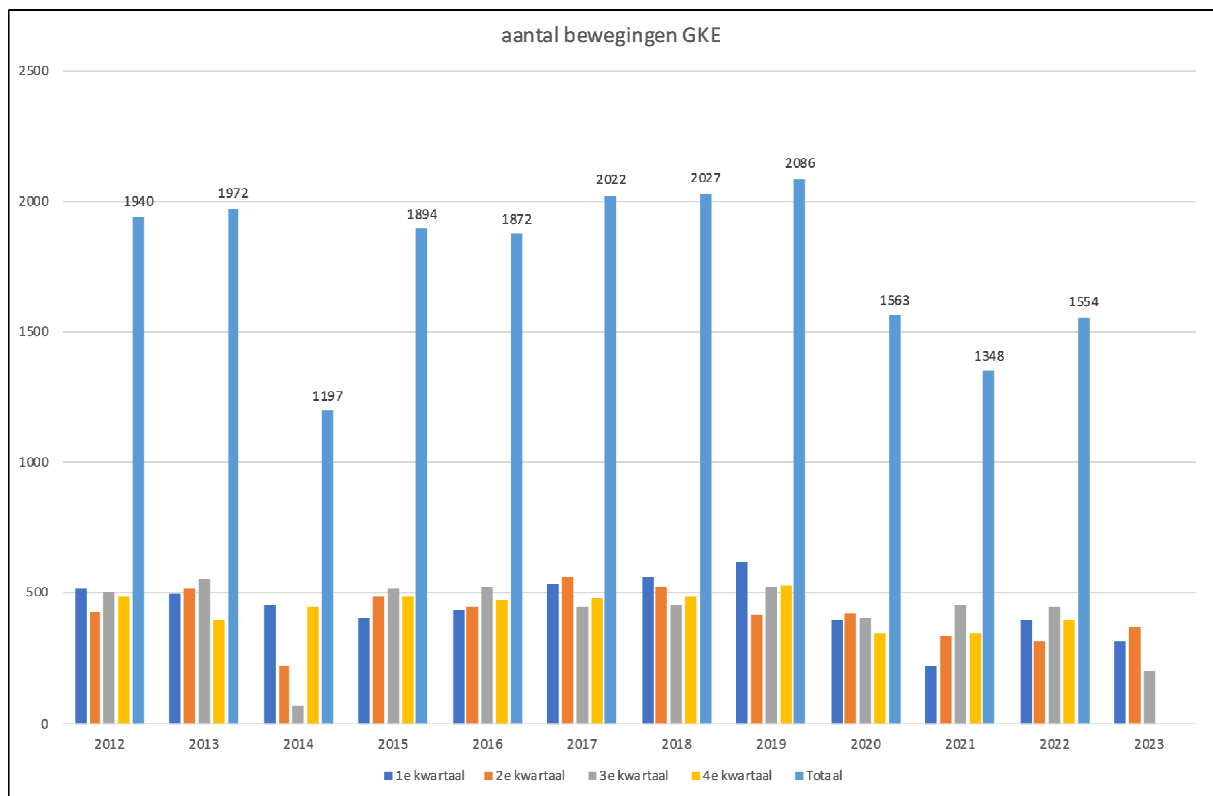
De melders laten nagenoeg een vergelijkbaar patroon zien. Vanaf 2012 is sprake van een afname van melders ten opzichte van de voorgaande jaren met in 2014 een substantiële afname, zie eerdergenoemde verklaring. Vanaf 2015 tot en met 2019 (met uitzondering van 2017) constateren we een toename van melders. Vanaf 2019 tot en met 2021 dalen de melders. In het 1^e kwartaal 2022 bedraagt het aantal melders 140, 19 meer dan in het 4^e kwartaal 2021. In 2022 bedraagt het aantal melders 299, dit is nagenoeg gelijk aan het aantal van 294 in het voorgaande jaar.

In het 1^e kwartaal 2023 bedraagt het aantal melders 102, 34 minder dan in het 4^e kwartaal 2022. In het 2^e kwartaal 2023 constateren we 27 melders meer, d.i. 26%, ten opzichte van het voorgaande kwartaal.

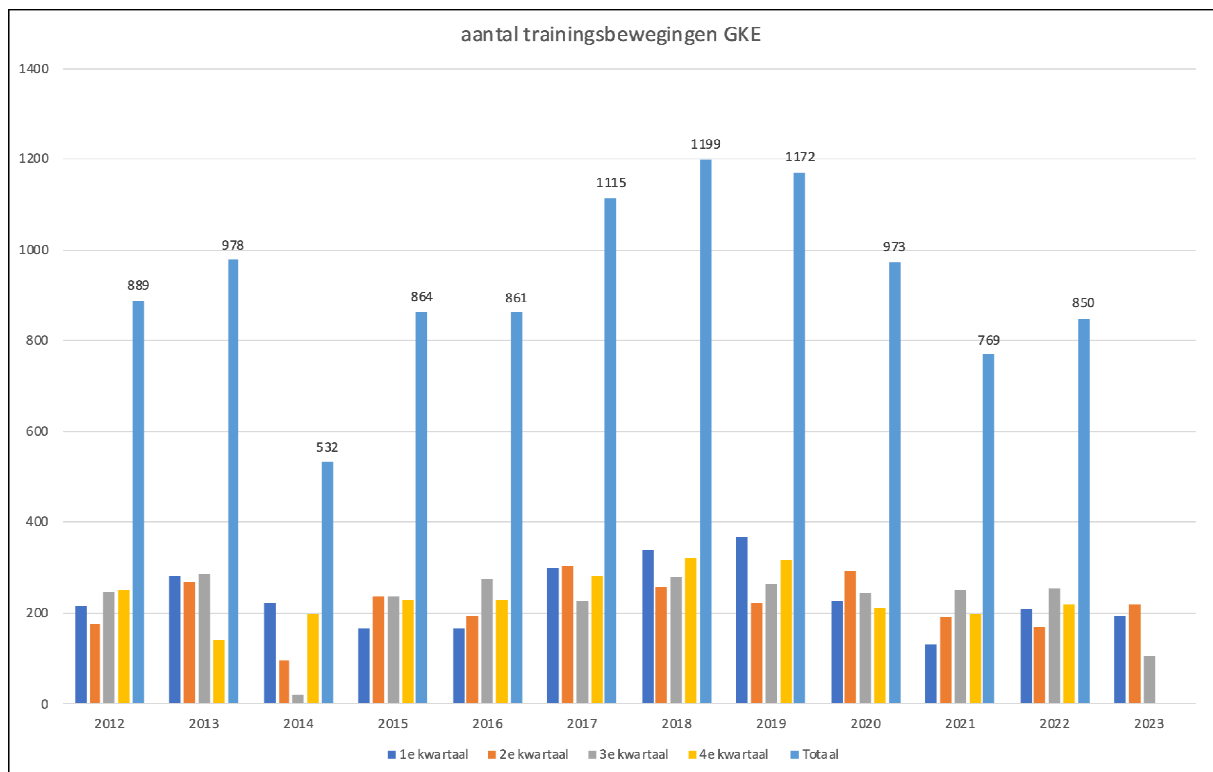
In het 3^e kwartaal hebben (tot de start van de baanrenovatie op 21 augustus) 98 melders klachten ingediend, dat zijn 24% minder melders dan in het voorgaand kwartaal.

Bovenstaande informatie wordt op de volgende pagina's grafisch weergegeven

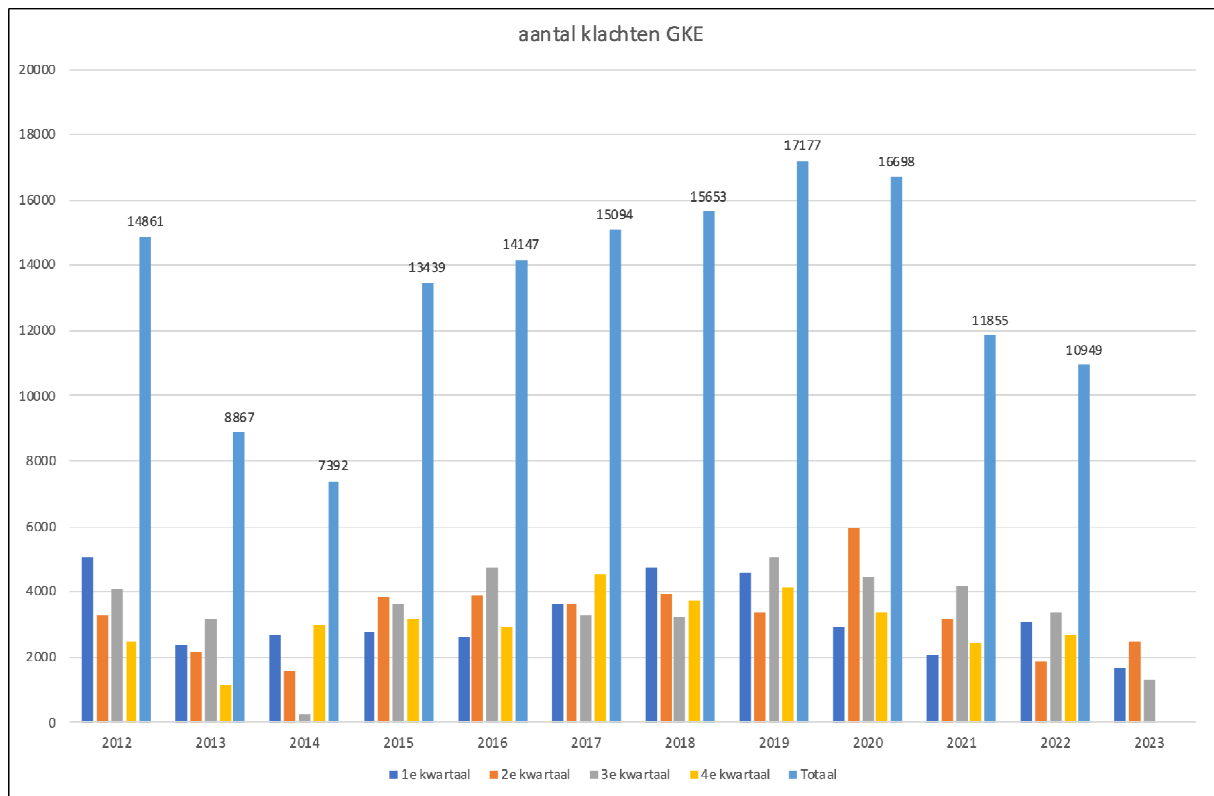
Grafiek 1.1. Trend: bewegingen.

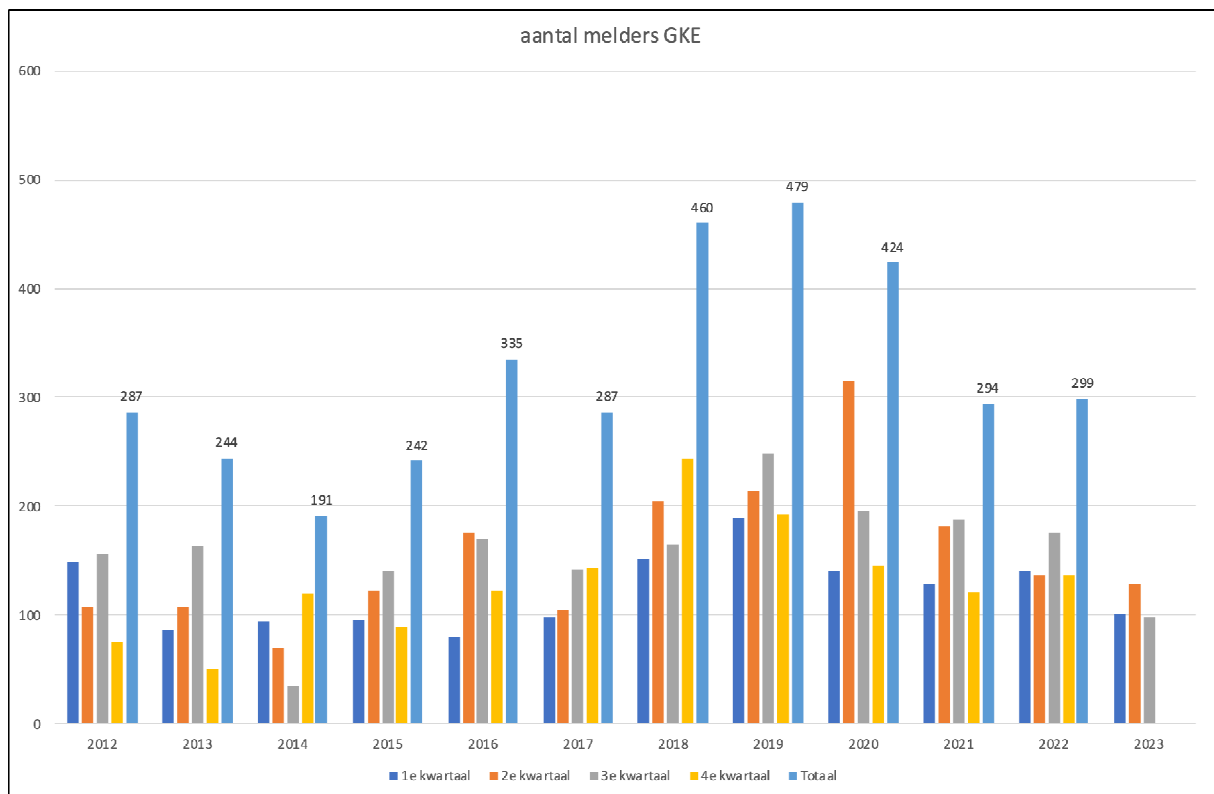
Grafiek 1.2. Trend: trainingsbewegingen.

Grafiek 1.3. Trend: klachten.

Grafiek 1.4. Trend: melders.

Oorzaak overlast:

Klachten kunnen zowel telefonisch als digitaal worden ingediend. Bij het digitaal indienen kan, naast datum en tijdstip (verplicht), ook de oorzaak of meerdere oorzaken van overlast **door de melder** worden aangevinkt. De keuze is in de onderstaande tabel weergegeven, daarin is ook te zien wat in dit kwartaal als oorzaak is genoemd.

Tabel 1.4. Visualisering van voorgaande tekst.

Overzicht oorzaak klacht door de melder genoemd:	2022	2023
Totaal aantal klachten*	3365	1313
Geluid	3360	1311
Laagvliegen	1316	532
Stank**	504	98
Uitstoot	1006	343
Gevlogen route	811	311
Trillingen	1262	318
Angst	422	125
Overig	-	-

*) Een klacht kan meerdere oorzaken hebben.

***) Onder stankoverlast wordt verstaan het daadwerkelijk waarnemen van kerosinegeur, waarbij vaak ramen en deuren gesloten moeten worden. Dit wordt als zeer hinderlijk ervaren.

Bij de genoemde oorzaken moeten enkele kanttekeningen worden geplaatst.

Wanneer gesproken wordt over 'laagvliegen' wil dit niet zeggen dat het toestel ook daadwerkelijk te laag gevlogen heeft, het gaat om overlast zoals deze door de melder wordt ervaren.

Wanneer er gesproken wordt van 'gevlogen route' kan dit betekenen dat, wanneer het toestel over de woning/woonkern/woonplaats vliegt, de melder dit niet verwacht/wenselijk vindt, het als hinderlijk ervaart en dit meldt. Dit wil niet zeggen dat het toestel regelgeving overtreedt.

Naast het aanvinken van een oorzaak van overlast wordt in het klachtformulier ook gelegenheid geboden om opmerkingen te maken of vragen te stellen. De opmerkingen worden hieronder geclusterd weergegeven. In dit kwartaal zijn het de volgende: Van 10 juli tot en met 13 juli had de NATO Vliegbasis verlengde openingstijden omdat NATO AWACS het luchtruim boven de NATO-top Vilnius in Litouwen bewaakte. Als gevolg daarvan kwamen veel hindermeldingen binnen over late bewegingen (10 juli om 22:50 en 13 juli om 00:08 uur) uit Brunssum, Schinveld, Oirsbeek, Doenrade, Wijnandsrade, Voerendaal, Klimmen, Nuth, Jabeek, Sittard en Posterholt. Ook de vroege vlucht op 12 juli om 06:00 uur zorgde voor hinder in de regio. Tevens zijn veel meldingen over de geluidhinder als gevolg van oefenvluchten met straaljagers ingediend.

Naast bovengenoemde overlast zijn in het 3^e kwartaal 2023 door 7 melders nog 99 klachten over vliegbewegingen met PC12 toestellen (eenmotorige turbopropeller met een gewicht beneden de 6 ton) ingediend. De melders zijn woonachtig in Brunssum, Doenrade en Jabeek. Het KICL constateert dat vliegbewegingen met deze toestellen vanaf 23 januari plaatsvinden, dat deze overlast hebben veroorzaakt en tevens tot vragen hebben geleid. Het KICL heeft daarop voor informatie en uitleg contact opgenomen met de AWACS-basis.

Door de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen is de volgende verklaring gegeven: "De luchtverkeersleiders op Geilenkirchen dienen om de currency (geldigheid) te behouden hun wettelijke opgedragen "live" vliegbewegingen te halen. Vanwege verminderde AWACS- en ondersteunende vliegbewegingen kunnen de luchtverkeersleiders dit niet halen. Om dit te ondervangen worden

kleinmotorige vliegtuigen gebruikt.” Het KICL zal deze bewegingen blijven monitoren en de overlast als gevolg hiervan (indien van toepassing) in dit rapport melden.

2. KLACHTEN

In dit rapport wordt een onderscheid gemaakt tussen klachten als gevolg van vliegbewegingen gedurende **de dagperiode** en vliegbewegingen gedurende **de nacht -/ weekendperiode**.

De gegevens over vliegbewegingen zijn afkomstig van A.T.C. Geilenkirchen.

2.1 Dagperiode

Tabel 2.1. **Aantal klachten in relatie tot het aantal vliegbewegingen gedurende de dagperiode in het 3^e kwartaal**

	Aantal vliegbewegingen		Aantal klachten		Aantal klachten per 100 bewegingen		Aantal melders	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Juli								
Totaal	139	113	1215	733	874	649	105	55
starts	120	104	1090	680	908	654		
landingen	19	9	125	53	658	598		
Augustus								
Totaal	165	79	1240	475	752	601	115	44
starts	114	77	789	463	692	601		
landingen	51	2	451	12	884	600		
September								
Totaal	141	0	882	0	626	0	69	0
starts	120		810		675			
landingen	21		72		343			
3^e kwartaal								
Totaal	445	192	3337	1208	750	629	176	70
starts	354	181	2689	1143	760	631		
landingen	91	11	648	65	712	591		

Tabel 2.1 geeft de relatie weer tussen het aantal vliegbewegingen boven Nederland van of naar de AWACS-basis te Geilenkirchen en het totale aantal klachten over deze bewegingen gedurende de dagperiode, gedefinieerd als de periode van maandag tot en met vrijdag van 08:00 tot 22:00 uur. Ook is onderscheid gemaakt tussen starts en landingen en het aantal klachten hierover. Om een vergelijking van klachtenpatronen van de afzonderlijke maanden mogelijk te maken, worden klachten omgerekend naar aantal klachten per 100 vliegbewegingen. Het aantal melders is weergegeven in de laatste kolom.

Tabel 2.2. Aantal trainingsbewegingen in 3^e kwartaal.

	Aantal trainingsbewegingen	
	2022	2023
Juli	82	57
Augustus	87	47
September	85	0
Totaal 3^e kwartaal	254	104

Uit de tabellen 2.1. en 2.2 blijkt dat het aantal dagbewegingen in het 3^e kwartaal 2023, 192 bedraagt, 57% minder dan het aantal van 445 in het 3^e kwartaal 2022. Het aantal trainingsbewegingen (T&G's) bedraagt 104, 59% minder dan de 254 in '22. Het aantal klachten bedraagt 1208, 64% minder dan het aantal van 3337 klachten in '22. Het aantal melders is 70, 60% minder dan de 176 melders in '22.

Vergelijken we de klachtenpatronen van juli, augustus en september 2023 afzonderlijk met die van dezelfde periode in 2022 dan kunnen we het volgende opmerken:

- In juli 2023 bedraagt het aantal bewegingen 113, 19% minder dan in 2022, het aantal trainingsbewegingen is 57, 30% minder. Het aantal klachten 733, 40% minder en het aantal melders 55, 48% minder dan in 2022.

In juli 2023 zijn geen piekdagen geweest.

In juli 2022 zijn 4 piekdagen verantwoordelijk voor 678 van de 1215 klachten d.i. 56%.

We verstaan onder piekdagen dagen met een hoge concentratie klachten (tenminste 100) en dikwijls ook veel bewegingen. Zie de informatie in paragraaf 3, daarin zijn het aantal bewegingen en aantal klachten per dag weergegeven.

- In augustus 2023 bedraagt het aantal bewegingen 79, 52% minder dan in 2022. Het aantal trainingsbewegingen is 47, 46% minder. Het aantal klachten is 475, 62% minder en het aantal melders 44, 62% minder dan in 2022.

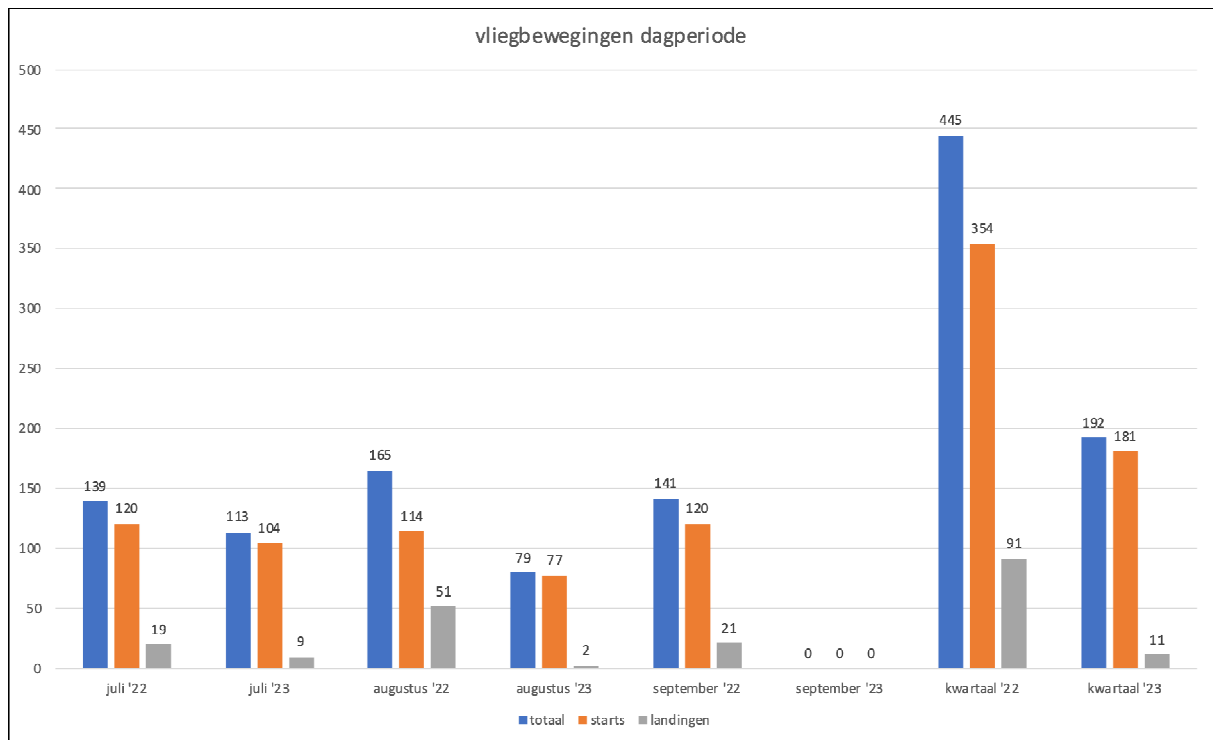
In augustus 2023 is 1 piekdag verantwoordelijk voor 129 van de 475 klachten d.i. 27%.

In augustus 2022 zijn 3 piekdagen verantwoordelijk voor 325 van de 1240 klachten d.i. 26%.

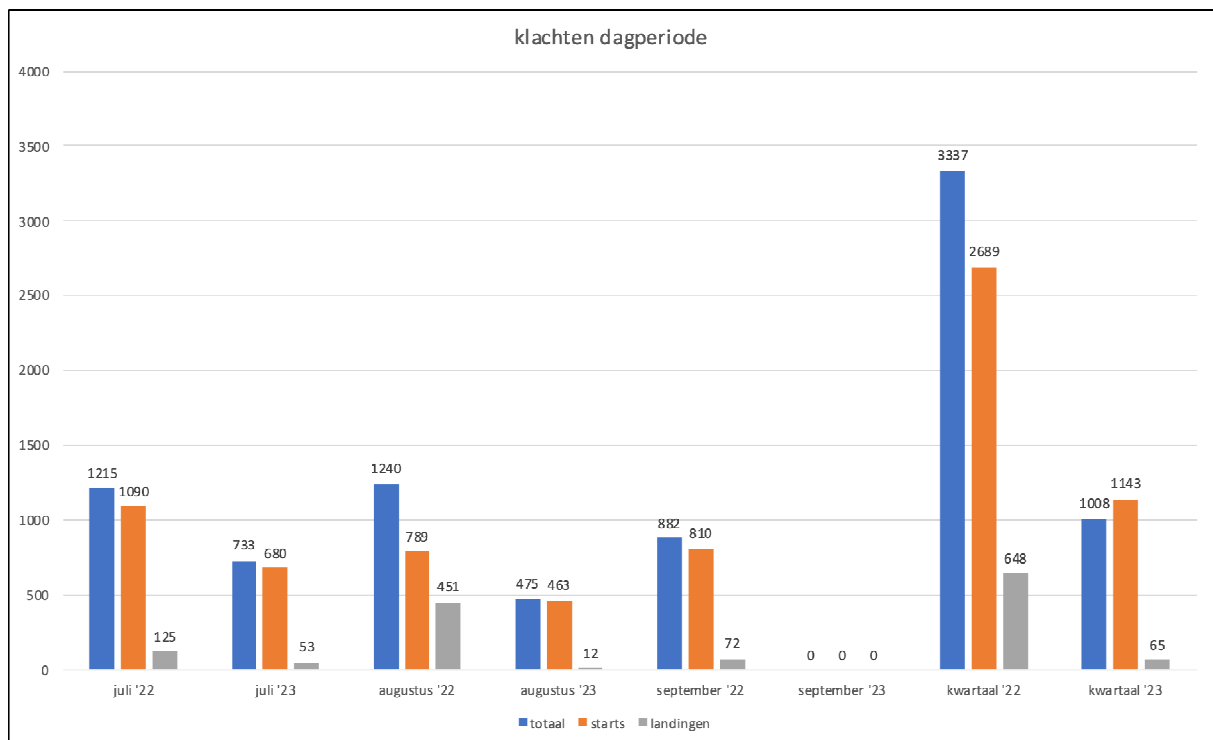
- In september 2023 hebben geen vliegbewegingen plaatsgevonden.

In september 2022 is 1 piekdag verantwoordelijk voor 157 van de 882 klachten d.i. 18%.

Grafiek 2.1. Visualisering van tabel 2.1

Grafiek 2.2. Visualisering van tabel 2.1

2.2 Nacht-/ weekendperiode

Tabel 2.3. Aantal klachten in relatie tot het aantal vliegbewegingen gedurende de nacht-/ weekendperiode in het 3^e kwartaal

	aantal vliegbewegingen		aantal klachten		aantal melders	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Juli						
Totaal	1	6	10	89	10	54
starts	1	6	10	89		
landingen	0	0	0	0		
Augustus						
Totaal	1	2	7	16	7	13
Starts	1	2	7	16		
landingen	0	0	0	0		
September						
Totaal	1	0	11	0	11	0
starts	1	0	11	0		
landingen	0	0	0	0		
3^e kwartaal						
Totaal	3	8	28	105	18	57
starts	3	8	28	105	18	
landingen	0	0	0	0	0	

0

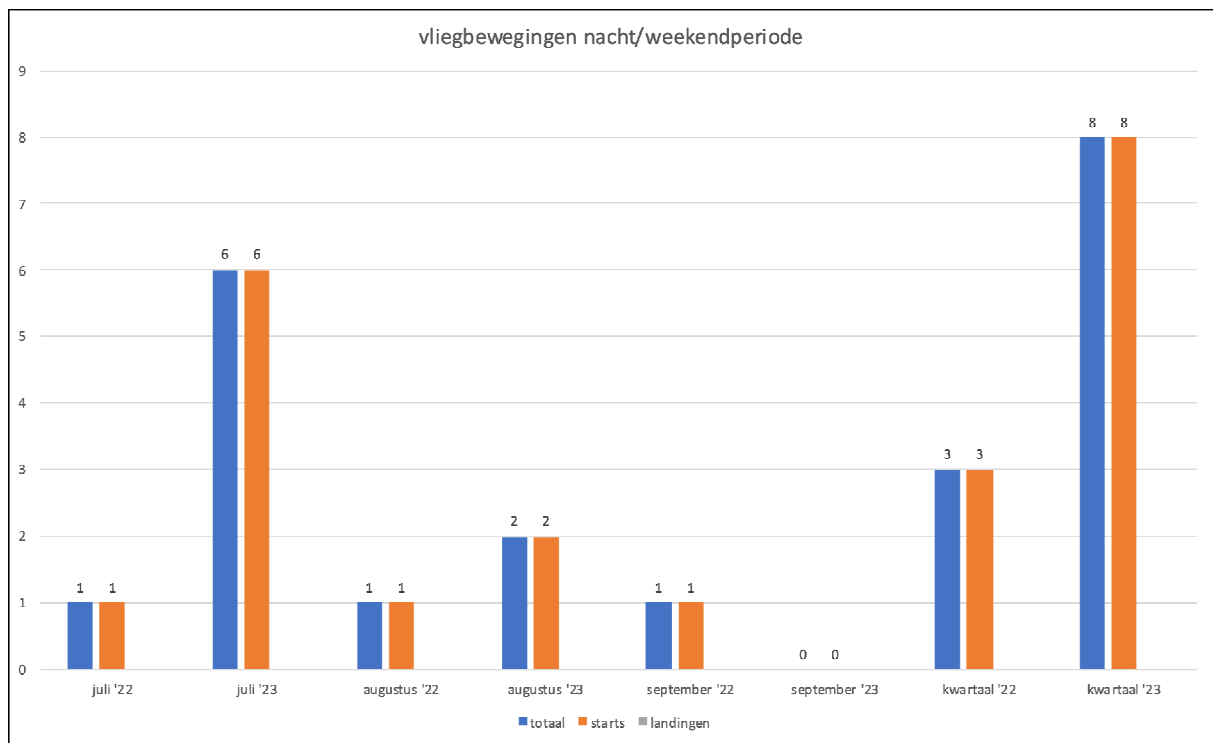
Tabel 2 geeft de relatie weer tussen het aantal vliegbewegingen boven Nederland van of naar de AWACS-basis Geilenkirchen en het aantal klachten over deze bewegingen gedurende de nacht-/weekendperiode, die gedefinieerd is als de periode van maandag tot en met vrijdag vanaf 22:00 tot 08:00 uur en in het weekend vanaf 00:00 tot 24:00 uur. In het 3^e kwartaal hebben 8 nachtbewegingen plaatsgevonden. Over deze bewegingen zijn door 57 melders 105 klachten ingediend.

Over de nachtbewegingen is door de NAVO-basis de volgende toelichting gegeven:

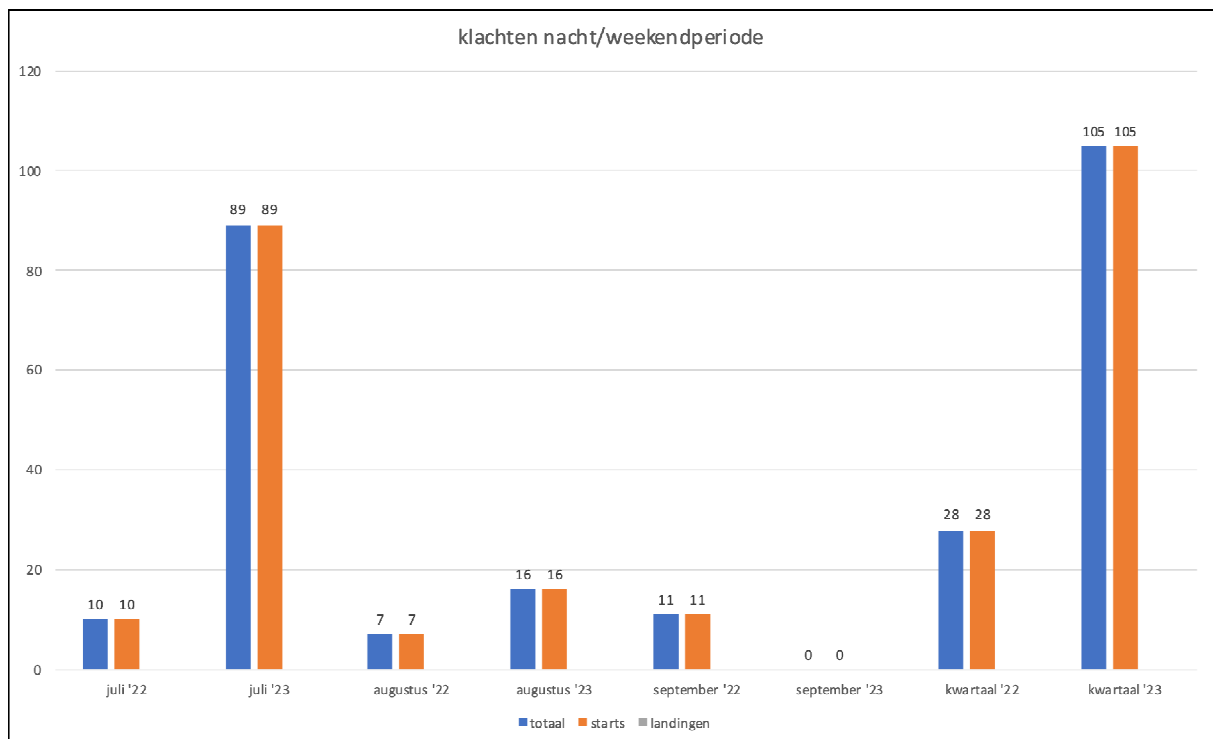
- “Van 10 juli tot en met 13 juli heeft de NATO Vliegbasis Geilenkirchen verlengde openingstijden omdat de NATO AWACS het luchtruim boven de NATO-top Vilnius, Litouwen bewaakt. Vanwege deze missie zullen NAVO-vliegtuigen opstijgen en landen buiten de gebruikelijke uren, daarom zal het NAVO-vliegveld continu openblijven van maandag 05:00 uur tot donderdag 22:00 uur.”

- “Op 31 juli, 1 en 4 augustus is de NAVO Vliegbasis 30 minuten eerder open vanwege trainingen in het Verenigd Koninkrijk. Om de trainingsmomenten met Britse gevechtsvliegtuigen boven de Noordzee te halen moet er eerder worden vertrokken vanaf NAVO Vliegbasis Geilenkirchen. Tijdens de training stuurt de E-3A AWACS-crew gevechtsvliegtuigen aan bij het uitvoeren van luchtoperaties. Het is van belang om onze operationele inzetbaarheid te kunnen garanderen en onze getraindheid op het hoogste niveau te houden, nu meer dan ooit.”

Grafiek 2.3. Visualisering van tabel 2.3.

Grafiek 2.4. Visualisering van tabel 2.3.

3. Vliegbewegingen

In de volgende tabellen zijn de vliegbewegingen en klachten per dag in het 3^e kwartaal 2023 weergegeven. De gegevens over de bewegingen zijn afkomstig van ATC Geilenkirchen.

tabel 3.1. Vliegbewegingen en klachten per dag juli 2023

Juli	bewegingen			klachten		
	dag	nacht/ weekend	totaal	dag	nacht/ weekend	Totaal
1						
2						
3	0		0	0		0
4	3		3	18		18
5	5		5	21		21
6	5		5	31		31
7	10		10	53		53
8						
9						
10	2	2	4	26	33	59
11	9		9	19		19
12	1	1	2	7	14	21
13	4	1	5	19	19	38
14	6	1	7	55	16	71
15						
16						
17	2		2	15		15
18	10		10	74		74
19	3	1	4	20	7	27
20	3		3	26		26
21	8		8	64		64
22						
23						
24	1		1	8		8
25	8		8	66		66
26	9		9	70		70
27	14		14	78		78
28	6		6	40		40
29						
30						
31	4		4	23		23
Totaal	113	6	119	733	89	822

tabel 3.2. Vliegbewegingen en klachten per dag augustus 2023

Augustus	bewegingen			klachten		
	dag	nacht/ weekend	totaal	dag	nacht/ weekend	Totaal
1	15	1	16	67	5	72
2	5		5	26		26
3	6		6	35		35
4	5	1	6	25	11	36
5						
6						
7	0		0	0		0
8	5		5	38		38
9	16		16	129		129
10	5		5	37		37
11	6		6	36		36
12						
13						
14	4		4	16		16
15	3		3	16		16
16	8		8	44		44
17	1		1	6		6
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
totaal	79	2	81	475	16	491

tabel 3.3. Vliegbewegingen en klachten per dag in september 2023

September	bewegingen			klachten		
	dag	nacht/ weekend	Totaal	dag	nacht/ weekend	Totaal
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
Totaal						